

Referat fra Faglig Referencegruppe for vandplanlægning

Dato: 22. april 2024 kl. 11.30-14.15

Referent: Louise V. Johansen

Formål: Orientering om Miljøstyrelsens projekter inden for vandplanlægning

Deltagere:

- Isabelle Navarro Vinten, Miljøstyrelsen (MST), Vicedirektør, mødeleder
 - Charlotte Højbjerg, KTC
 - Philip Thomasen, Tænk tanken Hav
 - Bjarne Brønserud, Fair Spildevand
 - Jørn Rasmussen, Fair Spildevand
 - Anja Skjoldborg Hansen, Aarhus Universitet (AU)
 - Lars Brinch Thygesen, Danmarks Sportsfiskerforbund
 - Marie Østergaard, Landbrug og Fødevarer
 - Mathilde Ganderup Friedrichsen, Landbrug og Fødevarer
 - Helge Danneskiold-Samsøe, Danske Vandløb
 - Ib W. Jensen, Danske Vandløb
 - Andreas Therge Sørensen, Bæredygtigt Landbrug
 - Jørgen Evald Jensen, Bæredygtigt Landbrug
 - Anders Erichsen, DHI, oplægsholder
 - Peter Borgen, AU, oplægsholder
 - Andreas Michael Holbach, AU, oplægsholder (online)
 - Martin Torp, Finansministeriet(FM) (online)
 - Cecilie Spanner Rydeng, Miljøministeriet (deltog online i punkt 2)
 - Henning Mørk Jørgensen, Danmarks Naturfredningsforening (online)
 - Kurt Møller, Danske Regioner (online)
 - Signe Sonne-Holm, Dansk Miljøteknologi (online)
 - Sidsel Kjær Svenningsen, Landbrugsstyrelsen (online)
 - Niklas Sjøbeck Jørgensen, Rådet for Grøn Omstilling (online)
 - Signe Jung-Madsen, AU (online)
 - Brian H. Jacobsen, Københavns Universitet (online)
 - Maria Jensen, MST
 - Henrik Noes Piester, MST (online)
 - Troels Lange, MST (online)
-

-
- Rasmus Fenger-Nielsen, MST (online)
 - Camilla Westergaard, MST (online)
 - Rasmus Dyrmosé Nørregaard, MST, oplægsholder
 - Thomas Bruun Valdemarsen, MST (online)
 - Harley Bundgaard Madsen, MST (online)
 - Emil Kopperup, MST (online)
 - Thomas Rützou, MST (online)
 - Louise V. Johansen, MST, referent
 - Kristine Amstrup, MST
 - Lidde Bagge Jensen, MST, kontorchef
 - Jane Hansen, MST, kontorchef
 - Berit Borksted, MST, kontorchef, oplægsholder
 - Peter Kaarup, MST, kontorchef
-

Afbud:

- Britt Bjerre Paulsen, Agerskovgruppen
 - Janne Sommer Nielsen, Kommunernes Landsforening
 - Gunilla Ørbech, Kommunernes Landsforening
 - Michael Olesen, Rambøll
 - Søren Kolind Hvid, SEGES
 - Mads Sejersén Vinther, Økologisk Landsforening
-

Punkt 1: Velkomst v. Isabelle Navarro Vinten

Mødeleder Isabelle Navarro Vinten (MST) bød velkommen og præsenterede dagsordenen.

Isabelle Navarro Vinten gjorde opmærksom på, at Miljøstyrelsen, i henhold til kommissorium og som udmeldt pr. mail, opfordrer til, at organisationerne deltager med én medarbejder pr. organisation af hensyn til at sikre nogenlunde balance i repræsentationen. Det kan aftales særskilt med MST, såfremt man af særlige årsager ønsker at deltage med 2 repræsentanter f.eks. med henvisning til de forskellige faglige emner, der kommer på dagsordenen. Styrelsen fremsender deltagerlisten, hvor organisationerne gerne må melde tilbage hvilke 1-2 personer, som skal på listen fremadrettet og dermed fast inviteres til møderne, modtage mødemateriale m.m.

Jørn Rasmussen (Fair Spildevand) spurgte, om det kun er en fysisk begrænsning af deltagere eller også af online deltagere. Isabelle Navarro Vinten svarede, at det som udgangspunkt er en generel begrænsning af deltagere af hensyn til balance mellem organisationerne og drøftelser i rummet. Hun opfordrede til at kontakte Miljøstyrelsen, hvis udmeldingen giver konkrete udfordringer.

Punkt 2: Målbekæmpelser samt status på Second Opinion fase III 'Styrket Modelgrundlag' v. Anders Erichsen

Lidde Bagge Jensen (MST) introducerede oplægget og gav en kort status på arbejdet i Miljøstyrelsen, og Anders Erichsen (DHI) præsenterede oplægget.

Efter Lidde Bagge Jensens (MST) introduktion spurgte Jørgen Evald Jensen (Bæredygtigt Landbrug), om anbefalingerne fra det internationale ekspertpanel bliver en del af MST's nuværende arbejde, eller om de bliver implementeret efterfølgende. Isabelle Navarro Vinten (MST) svarede, at anbefalingerne fra det internationale ekspertpanel kan gribes i fase tre. Anders Erichsen (DHI) svarede, at han ville komme ind på det som en del af oplægget.

Målbelastninger v. Anders Erichsen (DHI)

Bjarne Brønserud (Fair Spildevand) spurgte, om statusbelastningen fra 2014-2018 er afstrømningskorrigeret. Anders Erichsen (DHI) svarede, at de data DHI bruger i modellerne ikke bliver afstrømningskorrigeret.

Ib W. Jensen (Danske vandløb) spurgte ind til om grafik på slide er optisk eller modelbaseret. Anders Erichsen (DHI) svarede, at det er modeldata, ikke optisk.

Ib W. Jensen (Danske vandløb) spurgte, om man kunne forestille sig, at man ville lave sandfang i Danmark, og om det er en del af planerne. Anders Erichsen (DHI) svarede, at man i Second Opinion kigger på fosfor, men at det ikke ligger indenfor rammerne af projektet om Second Opinion at beslutte, hvilke virkemidler der skal anvendes.

Marie Østergaard (Landbrug og Fødevarer) spurgte, hvornår anbefalinger fra det internationale ekspertpanel bliver inddraget. Anders Erichsen (DHI) svarede, at det vender vi tilbage til. Martin Torp (FM) supplerer, jf. nedenstående.

Status på Second Opinion v. Anders Erichsen (DHI)

Marie Østergaard (Landbrug og Fødevarer) spurgte ind til fosforfølsomheden i Roskilde Fjord. Anders Erichsen (DHI) svarede, at modellerne ikke udviser særlig fosforfølsomhed i Roskilde Fjord.

Jørgen Evald Jensen (Bæredygtigt Landbrug) spurgte ind til forskelle mellem fosfor og kvælstof i projektet. Anders Erichsen (DHI) svarede, at for fosfor betyder punktkildebidraget mere. På punktkilder adresseres både kvælstof og fosfor. Der er en sæsoneffekt, som integreres i ækvivalenter og bruges på tværs af landet. Der er flere steder, hvor fosforækvivalenterne er større end 1.

Lars Brinch Thygesen (Dansk Sportsfiskerforbund) noterede, at fosforindsatser er dyre. Anders Erichsen (DHI) bekræftede og tilføjede, at der i nogle områder kan være noget at hente.

Marie Østergaard (Landbrug og Fødevarer) bemærkede, at det er svært at fastsætte prisen på fosforindsatser, og at der er et stort spænd i estimerede priser. Træplantning langs vandløb er ikke så dyrt, som man siger.

Bjarne Brønserud (Fair Spildevand) konstaterede, at målinger har vist, at kvælstoffet i vand i vandløbene har været konstant i fire år. Han henstillede, at Anders Erichsen (DHI) er opmærksom på, at de modeller, DHI arbejder med, bygger på data fra GEUS og DCA, ikke målinger. Anders Erichsen (DHI) bekræftede, at data i modelberegningerne er fra GEUS og DCA.

Bjarne Brønserud (Fair Spildevand) spurgte, om det er korrekt forstået, at det internationale ekspertpanel siger, at de danske modeller er gode, såfremt data er rigtig. Lars Brinch Thygesen (Dansk Sportsfiskerforbund) nævnte, at ekspertpanelet anbefaler flere målestationer både til lands og vands.

Jørgen Evald Jensen (Bæredygtigt Landbrug) spurgte ind til det internationale ekspertpanels anbefalinger vedrørende undtagelsesbestemmelser. Anders Erichsen (DHI) bekræftede, at det internationale ekspertpanel henviser til brugen af undtagelser.

Martin Torp (FM) gav en kort status for opfølgning på ekspertpanelets anbefalinger. Han henviste til sit oplæg på sidste møde i Faglig Referencegruppe. Arbejdet med anbefalingerne fra panelet er i gang. Martin Torp (FM) fremhævede panelets anbefalinger om, at der i det videre arbejde skal være fokus på inputdata, og at der er tre områder, som påpeges i forbindelse med undtagelser. Forudsætninger for indsatsbehovet i de områder skal konsolideres.

Jørn Rasmussen (Fair Spildevand) noterede, at Anders Erichsen (DHI) arbejder i totale mængder, og spurgte om der bliver kigget på koncentrationer. Han bemærkede også, at vandrammedirektivet omhandler flere parametre som temperatur, salt og næringsstoffer og fremførte det synspunkt, at MST ikke kærer sig om koncentrationer. Anders Erichsen (DHI) svarede, at modellerne bygger på koncentrationer, hvor man ganger afstrømning på for at få de totale mængder. Derudover henviste Anders Erichsen (DHI) til typologiseringen, hvor fx temperatur og salt indgår.

Jørn Rasmussen (Fair Spildevand) spurgte ind til, hvad der er den ideelle måling af kvælstof og fosfor, jf. vandrammedirektivets definitioner. Isabelle Navarro Vinten (MST) svarede, at Miljøstyrelsen og Miljøministeriet overholder vandrammedirektivet.

Marie Østergaard (Landbrug og Fødevarer) spurgte, om det er en politisk beslutning, om man følger anbefalingerne fra det internationale ekspertpanel inkl. anbefalinger om interkalibrering. Isabelle Navarro Vinten (MST) svarede, at der bliver udarbejdet et fagligt grundlag til forligskredsen, som følger op på anbefalingerne fra det internationale ekspertpanel.

Lars Brinch Thygesen (Dansk Sportsfiskerforbund) spurgte, om klimaforandringer er en del af DHI's modeller. Han konstaterede, at hvis det regner, sker der udvaskning, og modsat oplever man tørkeperioder, hvor vådområder som virkemiddel ikke har en effekt. Anders Erichsen (DHI) svarede, at klimaforandringer ikke er en del modellerne, da klimaforandringer frem mod 2027 er vanskelige at opgøre.

Bjarne Brønserud (Fair Spildevand) spurgte, hvilke koncentrationer der er regnet med i kystvandmodellerne, som er brugt til at fastlægge målene i vandplanerne. Isabelle Navarro Vinten (MST) svarede, at DHI's modeller anvender data i koncentrationer og henviste til, at det er et spørgsmål Fair Spildevand har fremført

flere gange, og også har modtaget svar på, så af hensyn til tid blev der gået videre til næste dagsordenpunkt.

Punkt 3: MetalStat v. Peter Borgen (AU) og Rasmus Dyrmosse Nørregaard (MST)

Jane Hansen (MST) introducerede oplægget. Peter Borgen (AU) og Rasmus Dyrmosse Nørregaard (MST) præsenterede deres respektive oplæg.

MetalStat v. Peter Borgen (AU)

Marie Østergaard (Landbrug og Fødevarer) spurgte ind til figur over koncentrationer af metaller. Peter Borgen svarede, at figuren viser sandsynligheder for at finde metallet.

Jørn Rasmussen (Fair Spildevand) spurgte, om arsen er en del af projektet. Peter Borgen (AU) svarede, at det er bly, nikkel, cadmium, kobber og zink, der indgår.

Bjarne Brønserud (Fair Spildevand) spurgte, om lossepladser som punktkilder er en del af modelgrundlaget. Peter Borgen (AU) svarede, at man sammen med GEUS havde valgt at prioritere grundvand i første omgang, men at der skal kigges på punktkilder som det næste. Formålet med modeller er ikke at finde endelige svar, men at bruge det, vi ved, bedre. Der skal fortsat indhentes data.

Peter Kaarup (MST) spurgte, om man kan sige noget om usikkerheden i figurer over sandsynligheden for at finde et metal. Peter Borgen (AU) svarede, at modellen inkluderer usikkerheder.

Validering af MetalStat v. Rasmus Dyrmosse Nørregaard (MST)

Peter Borgen (AU) bemærkede, at resultaterne viser stor estimatsikkerhed for bly.

Marie Østergaard (Landbrug og Fødevarer) noterede, at målinger og estimater kan ligge forskudt og spurgte, om det kan give en skævhed i forhold til validering. Rasmus Dyrmosse Nørregaard (MST) svarede, at valideringen primært har til formål at vurdere, om MetalStat kan benyttes til tilstandsvurderingerne, hvor det betydende for klassificeringen af tilstand og indsatsprogrammet er, om der kan konstateres en overskridelse eller ej og ikke nødvendigvis, hvor stor overskridelsen er.

Bjarne Brønserud (Fair Spildevand) spurgte, om modellen arbejder med målinger i koncentrationer. Peter Borgen (AU) bekræftede, at det er tilfældet.

Peter Borgen (AU) bemærkede, at AU er i gang med at lave en skabelon, hvor andre stoffer (end de fem i projektet) kan vurderes.

Punkt 4: Status på projekt om integreret marin miljøovervågning (IMM-projekt) v. Berit Borksted samt faglig oplæg om satellitbaseret monitorering af klorofyl og lysgennemtrængning v. Andreas Michael Holbach, forsker, Institut for Ecoscience, AU

Berit Borksted (MST) introducerede oplægget og gav en status på projektet. Andreas Holbach (AU) præsenterede fagligt oplæg.

Status på projekt om integreret marin miljøovervågning (IMM-projekt) v. Berit Borksted (MST)

Bjarne Brønserud (Fair Spildevand) spurgte, om det nye måleudstyr i projektet betyder, at målingerne af ilt bliver mere kontinuerlige. Berit Borksted (MST) bekræftede, at det er tilfældet.

Ib W Jensen (Danske Vandløb) spurgte, om det er en udfordring at måle totalkvælstof og totalfosfor med sensorer. Peter Kaarup (MST) svarede, at det kvælstof, der er organisk bundet, ikke umiddelbart kan måles med sensorer uden at blive frigivet fra den organiske binding.

Jørn Rasmussen (Fair Spildevand) spurgte, om omkostninger betyder noget i projektet. Isabelle Navarro Vinten (MST) oplyste, at det gør de.

Lars Brinch Thygesen (Dansk Sportsfiskerforbund) bemærkede, at MST på nuværende tidspunkt måler iltindhold på dybt vand og spurgte, om MST i IMM-projektet også forventer at måle iltindhold på lavt vand. Berit Borksted (MST) svarede, at MST er ved at se på mulighederne for at placere en målebøje på lavt vand i forbindelse med den kommende test af målebøjer.

Satellitbaseret monitorering af klorofyl og lysgennemtrængning v. Andreas Michael Holbach (AU)

Bjarne Brønserud (Fair Spildevand) bemærkede, at man måler klorofyl på land i afgrøderne, hvilket bruges som styringsinstrument til optimering, og spurgte om der er overvejelser i Miljøstyrelsen om at udregne en optimal mængde af klorofyl i vand, så man kan optimere mængden. Isabelle Navarro Vinten (MST) svarede, at Miljøstyrelsen ikke aktuelt arbejder i de baner, og at det er en større diskussion af, hvordan vandrammedirektivet er indrettet.

Punkt 5: Eventuelt og afrunding v. Isabelle Navarro Vinten

Jørn Rasmussen (Fair Spildevand) anfægtede, at oplæg med Knud Jeppesen på sidste møde i Faglig Referencegruppe ikke blev taget til referat. Bjarne Brønserud (Fair Spildevand) anfægtede, at han på sidste møde ikke fik svar på sine spørgsmål. Isabelle Navarro Vinten (MST) svarede, at Miljøstyrelsen bestræber sig på at give plads til alle synspunkter, men lægger linjen for fagligheden af indlæggene på møderne.

Isabelle Navarro Vinten (MST) kvitterede for et godt møde. Næste møde forventes afholdt i efteråret 2024. Nærmere information om dato og dagsorden følger.